Zaterdag, 5 Juni 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 3919

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Breedestraat, Kralendijk.

Churchill terug in Londen.

Britse Premier bezocht Noord-Arika en Gibraltar.

Eden aanwezig bij „belangrijke beslissingen" in Algiers.

CHINEZEN ZETTEN TRIOMFANTELIJKE OPMARS VOORT.

CHURCHILL IN LONDEN TERUG.

Een officiële bekendmaking zeide, dat Churchill hedenmorgen thuis gekomen is, vergezeld van den Secretaris van Buitenlandse Zaken Anthony Eden en Sir Alan Brooke, Hoofd van de Imperiale Generale Staf. Hij vloog naar huis terug onder geleide van gevechtsvliegtuigen over het laatste deel van zijn reis. De Premier landde op een niet nader genoemd vliegveld en ging ogenblikkelijk naar Londen.

Een week geleden vloog Churchill van de Verenigde Staten naar Gibraltar. Ook bezocht hij het hoofdkwartier van Generaal Eisenhower in Algiers. Daar voegde Anthony Eden zich bij hem. Samen bezochten zij Tunis en de Britse en Noordamerikaanse legers in Noord-West Afrika. De bekendmaking zeide: „Gisteren bood Admiraal Cunningham, Opperbevelhebber op de Middellandse Zee, een noenmaal aan, waarbij de Generaals Giraud en De Gaulle en het gehele nieuwe Franse Comité voor de Nationale Bevrijding den Premier en den Secretaris van Buitenlandse Zaken ontmoetten. Men onderhield zich zeer hartelijk met elkaar."

Diplomatieke waarnemers zeiden, dat met het oog op de belangrijke beslissingen, die in Noord-Afrika getroffen moesten worden na de conferenties in Washington, Churchill gevoeld had dat het tweede lid van het Britse oorlogscabinet bij hem moest zijn. Eden vloog daarom naar Gibraltar.

In Londen neemt men aan, dat Churchill noch Eden deel namen aan de besprekingen tussen Giraud en De Gaulle, welke de vestiging van een Frans gezag in Algiers tot resultaat hadden. De vliegtocht van Churchill werd op zulk een tijdstip bepaald, dat zijn vliegtuig 's nachts over de Golf van Biscaye tussen Groot Britannië en Spanje vloog, terwijl er geen maan was. Churchill ging ogenblikkelijk in bespreking, met zijn collega's van het cabinet en de hoofden der strijdkrachten.

Een verklaring van Downingstreet 10 zeide: „De Premier zal een korte verklaring in het Lagerhuis afleggen aan het einde der vragen op de eerstvolgende bijeenkomst. Men gelooft niet, dat dit van hinder zal zijn voor de normale gang van zaken, gelijk reeds bekend gemaakt voor die dag" (Londen, (AP) 5.6).

ROOSEVELT EN STALIN ZIJN HET EENS.

President Franklin D. Roosevelt zeide, dat er een schitterende verstandhouding en overeenstemming bestaat tussen hem en Joseph Stalin. Hij zeide dit op een persconferentie bij de terugkeer van Joseph Davies, zijn speciale gezant, uit Moskou (Washington, (AP) 4.6).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

„Noordelijk deel van de Stille Oceaan: Op het eiland Attu zwierven op 1 Juni nog kleine groepen van Japanse troepen rond in sommige gebieden, hoewel er geen vijandelijke weerstand meer is. De verliezen van het Noordamerikaanse leger op Attu tot middernacht 1 Juni zijn als volgt: 342 doden, 1135 gewonden en 58 vermisten. Behalve het bekende aantal van 1791 Japanse doden op het eiland Attu, hebben de Noordamerikaanse troepen 11 gevangenen gemaakt" (Washington, (AP) 4.6).

JAPANNERS OP DE VLUCHT.

Het Chinese Hoofdcommando maakte bekend, dat Chinese troepen de rivierhaven Itu zijn binnengerukt na 2000 Japanse mantroepen in de omgeving te hebben opgeruimd. Ook hebben de Chinezen Nanhsien veroverd aan de Noordelijke oever van het Tungtingmeer. Het bericht zeide, dat de slag aan de bovenloop der Jang-Kiang in een vlucht van de vijandelijke strijdkrachten is omgezet. Uit de lucht worden de Japanners onophoudelijk bestookt door de Noordamerikaanse en Chinese vliegers.

Felle straatgevechten hebben plaats in Itu op 37 kilometer ten Zuiden van de voornaamste Japanse basis te Itsjang. Behalve dat zij Nanhsien veroverd hebben op 152 kilometer ten Zuid-Oosten van Itu hebben de Chinezen nog 10 andere steden heroverd in het grensgebied tussen de provincies Hupeh en Honan, ten Oosten van de Canton-Hankow spoorlijn. Japanse pogingen op 26 Mei om troepen aan land te zetten nabij Wuchwan in het Zuidwestelijk deel van de provincie Kwangtung, zouden zijn afgeslagen (Tsjungking, (AP) 4.6).

COMMUNIQUÉ VAN DE LUCHTMACHT IN CHINA.

Het communiqué van het Noordamerikaanse Hoofdkwartier in China luidt als volgt:

„Op 1 en 2 Juni vielen bommenwerpers van het 14e luchtcorps der Noordamerikaanse legerluchtmacht in China onophoudelijk de Japanse troepenbewegingen, voorraadlinies en bases aan. Bovendien werden over het algemeen de vijandelijke troepen aangevallen, die zich onder druk van het Chinese leger terugtrekken aan het front in West-Hupeh (het gebied van het Tungtingmeer en de Jangtse). P.-40's voerden duikbombardementen uit en beschoten de opslagplaatsen en twee spoorwegwagons op de Canton-Hankow spoorlijn nabij Tsjanganyi op 1 Juni. Naar men meent heeft deze tweede aanval binnen twee dagen het verkeer voor de vijandelijke voorraden op dit eindpunt volledig ontwricht. Een 0-jager, die onze toestellen poogde te onderscheppen, werd beschadigd" (Tsjungking, (AP) 4.6).

RUSSISCHE AANVAL BIJ VELIZH?

De Associated Press ving een bericht van de Duitse radio op, waarin werd gezegd, dat de Russen 3 divisies infanterie en een versterkte tank-brigade, tezamen misschien 50.000 man, in een krachtige aanval wierpen met het doel de linie bij Velizh op ongeveer 400 kilometer ten Westen van Moskou te breken.

De gevechten zouden dag en nacht voortduren. De Duisters gaven toe, dat zij tijdens de aanval die gisteren begon met een donderend artillerievuur en een luchtbombardement, werden teruggedreven van hun vooruitgeschoven linies.

Russische tanks zouden zich zelfs op zeker tijdstip een weg gebaand hebben door de Duitse linie. De Duitse versie wilde doen blijken, dat de bres later gesloten werd door Duitse tegenaanvallen, waarbij 600 gevangenen zouden zijn gemaakt en meer dan 2000 Russische doden op het slagveld zouden zijn gelaten. Men zeide echter niet met zoveel woorden, dat de linie hersteld was. Velizh ligt tussen Smolensk en Velikie Lukie. Het Russische communiqué maakte geen melding van een nieuwe aanval daar (Londen, (AP) 4.6).

DUITSE TEGENAANVALLEN AFGESLAGEN.

De Russen maakten bekend, dat twee scherpe Duitse tegenaanvallen, één tegen de Russische posities ten Westen van de rivier de Donets en een ander in het gebied van Sevsk ten Zuid-Westen van Orel, werden afgeslagen met hevige verliezen in manschappen en materiaal. Het middagcommuniqué maakte nog steeds geen gewag van de Duitse bewering, dat de Russen 3 divisies en een tank-brigade hadden geworpen in een krachtige aanval in de Velizh-sector tussen Smolensk en Velikie Lukie (Londen, (AP) 5.6).

RUSSISCHE VLIEGTUIGPRODUCTIE GEREORGANISEERD.

Gemeld wordt, dat de Russische vliegtuigfabrieken voor de eerste maal in de geschiedenis de Noordamerikaanse techniek van productie aan de lopende band hebben toegepast. Reeds zouden de productie-cijfers sterk gestegen zijn. Men zede, dat een fabriek de productie verdubbelde binnen de eerste twee weken, dat het nieuwe systeem was ingevoerd. Vrijwel de gehele Russische vliegtuigproductie zou zijn gereorganiseerd (Moskou, (AP) 3.6).

PÉTAIN VEROORDEELT DE GEALLIEERDE BOMBARDEMENTEN.

Radio-Parijs zeide, dat Maarschalk Henri Philippe Pétain in een vraaggesprek heeft gezegd: „De Britse en Noordamerikaanse luchtaanvallen zijn een vorm van oorlogvoering waarvoor geen verontschuldiging bestaat".

Het vraaggesprek werd gepubliceerd in „Le Petit Parisien". Zowel de dagbladen als de radio in Frankrijk zijn onder Duits toezicht.

Pétain zou ook hebben gezegd over Frankrijks toekomst: „Laat ons geduld, hardnekkige moed en een algehele discipline hebben. Dan zal de toekomst van Frankrijk niet donker zijn". In een uitzending die door het Britse agentschap werd opgevangen, zeide de Duitse radio, dat volgens mededeling van Pétain hij een aanbod van Adolf Hitler heeft afgeslagen om naar Parijs terug te keren (Londen, (AP) 4.6).

GEVANGENEN IN DE V.S.

Het Noordamerikaanse leger maakte bekend, dat thans 36.688 vijandelijke oorlogsgevangenen in 21 gevangenkampen van de Verenigde Staten worden gehouden. Hiervan zijn 22.110 Duitsers, 14.516 Italianen en 62 Japanners (Washington, (AP) 4.6).

BEVORDERING VAN GENERAAL - MAJOOR BRADLEY.

President Roosevelt benoemde Generaal-Majoor Omar Nelson Bradley tot Luitenant Generaal. Hij had het bevel over de Noordamerikaanse troepen in Noord-Tunis, die de val van Bizerte veroorzaakten (Washington, (AP) 4.6).

LEWIS DEELT DEN MIJNWERKERS MEDE OM HET WERK TE HERVATTEN.

John L. Lewis beval aan de mijnwerkers aan om Maandag naar het werk terug te keren. Maandag is de dag, die door President Franklin D. Roosevelt is vastgesteld om een eind te maken aan de staking in de kolenmijnen (Washington, (AP) 4.6).

WEER OP DE MIDDELLANDSE ZEE.

Vermeld wordt, dat weer oorlogsschepen van de Koninklijke Australische Marine opereren op de Middellandse Zee na een periode waarbij de operaties bepaald waren tot de Stille Oceaan na Japans intrede in de oorlog. Noordamerikaanse, Helleense Nederlandse en Brits Indische vlooteenheden opereren ook op de Middellandse Zee naast de Britse Koninklijke Marine en het Franse eskader van Alexandrië, dat zich pas bij de Geallieerden heeft gevoegd (Alexandrië, (AP) 4.6).

GIRAUD BLIJFT OPPERBEVELHEBBER.

Naar vermeld wordt blijft Giraud Opperbevelhebber van het Franse leger onder een nieuwe overeenkomst met De Gaulle. Het Opperbevel zal echter louter bepaald blijven tot een post in het Hoofdkwartier en de activiteiten zullen zich niet uitstrekken tot het veldcommando.

Zegslieden wier naam niet kan worden genoemd, zeiden, dat ingevolge de concessies van Giraud enkele hoge officieren moeten worden vervangen door Generaals van de Strijdende Fransen, zoals Paul le Gentilhomme, Eduard René de Larminat, Marie Louis Coeni en Jacques Leclerq (Algiers, (AP) 4.6).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het communiqué van de Royal Airforce in het Midden-Oosten luidt als volgt:

„Onze lichte bommenwerpers vielen gisteren een klein schip aan op de Aegeïsche Zee nabij het eiland Scampanto. De bemanning verliet het schip tijdens de aanval. Van deze en andere verrichtingen keerden al onze vliegtuigen veilig terug" (Caïro, (AP) 5.6).

PRESIDENT VAN PARAGUAY NAAR DE V.S.

Generaal Higinio Morinigo, President van Paraguay, vertrok hedenmorgen om 8.30 naar de Verenigde Staten via Recife (Rio de Janeiro, (AP) 4.6).

GROTE BELANGSTELLING.

Een zegsman van het Noordamerikaanse State Department zeide, dat volgens onbevestigde berichten, welke ontvangen zijn, de Argentijnse revolutie wordt gesteund door het Argentijnse leger en de luchtmacht. De Argentijnse Ambassadeur Felipe Espil weigerde om commentaar te leveren, doch gaf uitdrukking aan zijn grote belangstelling in de ontwikkelingen. Hij zeide geen officiële inlichtingen ontvangen te hebben (Washington, (AP) 4.6).

Het nieuws van vandaag.

Alles geeft te kennen, dat de kortstondige — bijna bloedloze — revolutie in Argentinië geslaagd is. President Castillo en zijn Ministers zijn de rivier opgevlucht aan boord van een marine-vaartuig en in Buenos Aires is reeds een tijdelijke regeringsraad gevormd, waar Generaal Arturo Rawson het hoofd van schijnt te zijn (blz. 3).

Het beeld is nog niet geheel duidelijk, doch uit al de versnipperde berichten kan worden opgemaakt, dat de opstand in de eerste plaats een binnenlands karakter droeg. Het was blijkbaar een zuiver militaire beweging, doch om van de steun van het volk verzekerd te zijn, zal men thans een pro-Geallieerd politiek moeten volgen, zodat een der eerste resultaten wel zal zijn: het verbreken der betrekkingen met de as. Vanzelfsprekend heerst grote belangstelling voor de gebeurtenissen in alle Geallieerde landen en de toon, die uit de eerste commentaren te beluisteren valt, is er een van tevredenheid, in ons naburige Venezuela zelfs van „grote tevredenheid". Berlijn beweert natuurlijk, dat de Verenigde Staten van Noord-Amerika achter alles zaten, doch dit wordt uit Buenos Aires zelf ten sterkste ontkend (blz. 3).

De Londense bladen beschouwen de opstand als een bewijs, dat de as haar prestige over de gehele wereld verloren heeft als gevolg van de nederlaag in Tunis.

Premier Winston Churchill is thans in de Engelse hoofdstad teruggekeerd uit de Verenigde Staten van Noord-Amerika na eerst nog een bezoek te hebben gebracht aan Noord-Afrika en Gibraltar. Anthony Eden, de Britse Secretaris van Buitenlandse Zaken, voegde zich in Algiers bij hem om aanwezig te zijn bij belangrijke beslissingen, die daar getroffen moesten worden (blz. 1).

In de eerstvolgende bijeenkomst van het Lagerhuis zal Churchill een korte verklaring over zijn reis afleggen.

Het Italiaanse eiland Pantelleria staat nog steeds onder het bombardement van de Geallieerde vliegtuigen en militaire waarnemers zijn van mening, dat de bestoking van het eiland tot doel heeft het te neutraliseren voor een Geallieerde aanval op andere belangrijker Italiaanse gebieden (blz. 1).

De Chinezen zetten nog steeds hun triomfantelijke opmars voort, hierbij krachtig gesteund door de Noordamerikaanse vliegtuigen. Talrijke belangrijke plaatsen zijn veroverd en aan Nippons troepen worden gevoelige verliezen toegebracht (blz. 1).

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

Het Joods-Arabisch probleem in Palestina.

De Arabieren zijn niet tegen de Joden, maar tegen de Joodse inwijking

EEN VAN DE KLEMMENDSTE VRAAGSTUKKEN VAN HET NABIJE OOSTEN.

Driemaal verbannen.

Aan de uiterste Oostkust van de Middellandse Zee ligt een land, welks landschap gelijkt op dat van Curaçao: kaal, rotsachtig, heuvelachtig, droog. Het is het land, dat door God aan Abraham en zijn zaad gegeven werd: Palestina. Omstreeks 2000 voor Christus' begint zijn historie, welke de historie der Joden is. Na een ballingschap in Egypte komen de Joden omstreeks 1400 wéér in hun onvervreemdbaar land terug.

Later worden zij weer in ballingschap gevoerd, naar Babylon ditmaal, vanwaar ze in 539 voor Christus' terugkeerden. Te derden male verliezen de Joden hun land, toen in 70 na Christus' hun Tempel verwoest werd en de diaspora, d.w.z. de verspreiding, begon.

Er bleef altijd een aantal Joden achter, grote massa's Christenen leefden er tezaam, tot in de 7e eeuw het Heilige Land door de Arabieren veroverd werd, wier rijk opgevolgd werd door de Turken. Zo bleef het — met een korte onderbreking ten tijde der kruistochten — de eeuwen door.

Het grootste heiligdom der Christenen, de Heilige Grafkerk, kwam in het bezit van de muzelmannen, die het tot op de huidige dag bezitten, en de wacht houden aan de deur. De sleutel van deze deur is eveneens in erfelijk bezit van een mohammedaanse familie, die rijk geworden is door het de eeuwen door innen van de „fooi" zonder welke de deur voor niemand open gaat.

De vorige eeuw trachtten verschillende machten vaste voet in Palestina te krijgen omdat dit land strategisch van groot belang bleek, in verband met de zee- en de landweg van Europa naar Voor en Achter Indië. Napoleon I en Mehemet Ali, Napoleon III en de Engelsen hebben het hunne gedaan, wat Napoleon III betreft niet zozeer met imperiale bedoelingen dan wel om de Christenen te beschermen wier leven in de tijd, dat het Ottomaanse rijk ten gronde ging, niet veilig was. In 1917 hebben de Engelsen Jerusalem en Jaffa (waar de sinaasappelen naar genoemd zijn) bezet, en na Wereldoorlog I in 1922 werd het land aan Engeland als mandaat gegeven, hetwelk het tot heden is.

Zonder thans het zionisme te willen bespreken verdient toch vermeld te worden, dat reeds gedurende de tweede helft van de vorige eeuw een beweging was ontstaan, voor welke het Heilige Land weer het eigen land der Joden zou zijn. Men onderscheidt hierin een godsdienstig zionisme en een politiek zionisme een onderscheiding, welker namen voor zichzelf spreken.

De derde terugkeer.

De eigenlijke inwijking van Joden in Palestina is vooral na Wereldoorlog I begonnen, omdat de Britse Minister Arthur James Balfour op 2 November 1917 de bekende Balfour-verklaring heeft afgelegd, waarbij Palestina als „nationaal tehuis" den Joden werd toegezegd. Later bleek, dat ... zich hiermede accoord verklaard. De vervolging waaraan de Joden in enkele landen, wier bewoners tot het peil der wilden waren teruggekeerd, bloot stonden, stimuleerde natuurlijk de verhuizingslust naar Palestina. Zelfs de ongelovige Jood — en helaas hebben niet weinigen het geloof hunner vaderen verwisseld voor een materialistische wereldbeschouwing — heeft meestal nog de traditie-zin behouden, al zal menige Jood, wien het elders goed gaat er moeilijk of niet toe te bewegen zijn zijn huidige woonstede en bedrijf te verwisselen met Palestina.

De dubbele belofte was oorzaak van het Joods-Arabisch conflict.

Het feit bestond, dat er reeds sedert de 6e eeuw Arabieren in Palestina woonden, voor wie Jerusalem de derde heilige stad is (Mekka en Medina zijn 1 en 2; Abraham, Moses, David en Jezus zijn allen mohammedaanse profeten). De krijgsverwikkelingen hadden er nu toe geleid, dat in 1916 een belofte gedaan werd door Sir Henri MacMahon, den Britsen Hogen Commissaris in Egypte, aan Sjerief Hussein van Mekka, betreffende de stichting van een Groot-Arabisch rijk. Palestina werd in dit document weliswaar niet bij name genoemd, doch de Arabische partij legde het stuk zo uit, dat Palestina bij dit beloofde gebied zou zijn inbegrepen.

Beide partijen beriepen zich dus op een door Engeland gedane belofte, ook al was wat de laatste betreft door Winston Churchill — toen Minister van Koloniën — in Juni 1922 gezegd, dat Palestina niet bij het bedoelde gebied was inbegrepen. De spanning tussen de Joden en Arabieren nam in Palestina zeer toe.

Geen godsdienststrijd, doch politiek.

Men dient deze spanning zo te verstaan, dat zij niet in eerste instantie een godsdienststrijd was. Het ging niet om of tegen het Joodse of Mohammedaanse geloof. Alle eeuwen door hadden er Joden en Arabieren naast elkander in Palestina gewoond. En ook nu ging Arabische oppositie niet tegen die Joden, die van geslachten her al in Palestina woonden, maar tegen de inwijkelingen, die onder Britse bescherming binnenkwamen. Met andere woorden: de Arabieren waren niet tegen de Joden, maar tegen de Joodse immigratie.

Daarbij kwam ook, dat niet eens alle Arabieren van het muzelmaanse geloof waren. Naast elke 8 mohammedaanse Arabieren in Palestina staat 1 christen-Arabier (de christen Ara-

bieren zijn doorgaans goed katholiek, die de heilige mis in het Arabisch vieren; men noemt ze Melchieten; hiernaast staan weinige dissidente orthodoxen). Deze christen Arabieren en mohammedaanse Arabieren stonden als één man tegen de Joodse inwijking. Het was hier dus geen quaestie van godsdienst, maar van het Arabisch nationalisme.

De spanning tussen beide groepen verergerde met het aantal inwijkelingen. Het zou te veel zijn om de gehele historie hiervan uit te meten, doch met het toenemen van de Jodenvervolging in Duitsland nam de immigratie van Joden in Palestina steeds in omvang toe. Deze Joden hadden feitelijk weinig of geen gemeenschap met hun rasgenoten, die van eeuwen her in Palestina gewoond hadden. Feitelijk is Palestina nooit geheel zonder Joden geweest en alle eeuwen door waren er Joodse vromen, die naar het Land der Vaderen trokken om daar te sterven. De immigrerende Joden kwamen uit moderne landen, kenden nijverheid en techniek. Men moet toegeven dat het aan het ongelooflijke grenst wat de Joden in Palestina in weinige jaren tijds niet aan moderne gerieven hebben weten te brengen. In 1941 hadden de Joden er 2050 fabrieken met 45.000 arbeiders (waaronder ook Arabieren). De Arabieren, voor een gedeelte grote landbezitters, een soort „grote sjonnen" op zijn Curaçaos' die aan de boulevards van Caïro en zelfs in West-Europa hun zetels hadden, en bij wier gratie het landvolk leefde, hadden aan de vooruitbrenging van het land weinig of niets gedaan. Hieruit ontstond afgunst van de ene kant en onwillekeurig een zeker neerzien van de andere zijde. En dit alles, gepaard gaande met politieke verwikkelingen inzake de benoeming van den Groot-Mufti (Mohammedaanse „kerkvorst") van Jerusalem, leide ertoe, dat op 15 April 1936 de burgeroorlog tussen Joden en Arabieren uitbrak. Eerst Wereldoorlog II heeft in deze burgeroorlog een stilstand gebracht. Beide partijen deden hierbij alles om de gunst der Christenen te winnen.

Getalsverhoudingen.

Hoe sterk de Joodse immigratie was blijke uit het feit, dat na Wereldoorlog I slechts 55.000 Joden in Palestina woonden (waaronder altoos nog een aantal afstammelingen van Joden, die het land nimmer verlaten hadden). Tot aan 1941 nam dit aantal met 380.000 toe. Vier vijfden hiervan was immigratie. **Op het ogenblik vormen de Joden 31% van de Palestijnse bevolking. In dezelfde tijd steeg het aantal** Arabieren met 356.000, hoofdzakelijk gevolg van het hoge geboortecijfer van dit nog primitief-gezonde volk. In totaal wonen er ongeveer 1.100.000 Arabieren en 584.000 Joden [1]). Aan de overzijde van de Jordaan, Transjordanië, wonen alleen Arabieren. Ten tijde van Koning David (± 1000 voor Chr.) woonden er 3.757.000 mensen — Joden — in Palestina.

Het vraagstuk is moeilijk op te lossen. Beide partijen kunnen oude rechten laten gelden. Slechts zou men kunnen zeggen, dat de Arabieren elders ook nog landen hebben en de Joden niet. Een plan voor de vestiging van een Joodse staat ergens in Zuid-Amerika vindt nergens veel aftrek. In de Joodse tijdschriften komt het probleem telkens te sprake, zo in de „Contemporary Jewish Record" van December 1942 en April 1943. Ter gelegenheid van Churchills bezoek aan de Verenigde Staten heeft het Committee for a Jewish Army of Stateless and Palestina Jews" advertenties van volle bladzijden in de kranten laten zetten, om te betogen, dat de quaestie moet worden opgelost.

Een feit is, dat de Joden verhinderd worden naar Palestina te trekken niet om economische redenen — er is een schromelijk tekort aan werkkrachten, zowel voor hand- als hoofdarbeid, maar om zuiver politieke redenen.

Het Palestijnse probleem zal evenals na Wereldoorlog I, ook na deze IIe wereldoorlog ter tafel moeten komen. Het is een van de meest klemmende van het Nabije Oosten. Men kan zonder hier partij te kiezen voor de Joodse of Arabische partijen, slechts hopen, dat bij de vredesbesprekingen niet de politiek, maar de wensen van de volken zelf de doorslag zullen geven.

1) 135.000 hiervan mannen en vrouwen) hebben zich opgegeven voor diensten van defensie; 27.000 zijn in Britse krijgsdienst.

Slot.

Curaçao.

CURAÇAO — ARUBA — MIAMI.

De Postdirecteur schrijft ons:

De K.L.M. zal binnenkort haar eerste officiële geregelde dienst Curaçao—Aruba—Miami denken te openen. De juiste datum is evenwel nog niet bekend, maar zal zo spoedig mogelijk worden bekend gemaakt.

Bij de opening van bovengemelde dienst zal er voor belangstellenden gelegenheid bestaan om speciale „eerste vlucht-enveloppen" te verzenden, welke enveloppen, zowel op Curaçao als op Aruba, door de verschillende postkantoren voorzien zullen worden van een bizondere stempelafdruk.

Zij, die hun enveloppen terug wensen te ontvangen, kunnen deze adresseren aan: Air-express International Agency, Postal Building, Miami, Florida, terwijl de naam van den afzender duidelijk aan de achterkant van de enveloppe dient te worden vermeld.

NEDERLANDS LEERBOEK.

Op verzoek geven wij de titel van een Engels leerboek van Nederlands: **Manuel of the Dutch language**, door **Downs and Jackson**, uitgegeven door MacMillan, 60 Fifth Avenue, New York, N.Y. De prijs is $ 2,—.

DE STATEN VAN CURAÇAO BIJEEN.

Gisteravond vergaderden de Staten van Curaçao ter behandeling van enkele wetsontwerpen. Procureur-Generaal Meester Thys van der Laan was opgekomen als Bestuursgemachtigde en werd door den Voorzitter der Staten bij de „Ingekomen Stukken" op hartelijke wijze begroet en verzekerd van der Heren Statenleden aandacht. Na de „Ingekomen Stukken" kwam in stemming het „Ontwerp-landsverordening tot aanvulling van de Curaçaose Regeling Rechtsverkeer zoals sinds gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij besluit van de 8e Januari 1943 en bekrachtigd bij de landsverordening van 12 September 1942". Zonder enige op- of aanmerking werd dit ontwerp aangenomen.

Nu kwam in behandeling het „Ontwerp-landsverordening tot wijziging en aanvulling van de „Bioscoopkeur 1943". Allereerst kreeg de Ondervoorzitter der Staten Carel N. Winkel het woord. Het huidige ontwerp, zo zeide de Heer Winkel, is niet in alle opzichten bevredigend. Strict genomen zijn er zeer weinig films, die geschikt zijn — voor de volle 100% — voor de jeugd. Maar daarnaast staat, dat de jeugd practisch hier geen ander vermaak kent. Des Zondagsmiddags draaien er meestal cowboy-films, waar een groot deel van de jeugd naar toe gaat. Zo deze films worden afgekeurd voor de jeugd onder 12 jaar, wat dan te doen met de jeugd? Er is niets anders. Dit in aanmerking nemend, verzoekt Statenlid Winkel den Gemachtigde er voor te zorgen, dat de commissie, die de keuringen verricht, soepel zal zijn, opdat er geen nog groter tekort ontsta aan jeugdontspanning.

Statenlid Dr. Jacobo R. Arends verklaart, dat hij met belangstelling geluisterd heeft naar den Ondervoorzitter der Staten en dat hij in het algemeen het daarmede eens is, alhoewel hij persoonlijk geen voorstander is, dat kinderen beneden de 12 jaar hun ontspanningstijd doorbrengen in de bioscoop. Er is een ontwerp in behandeling ter bescherming van de jeugd. Alhoewel het enigszins vooruit lopen is, wil ik toch zeggen, zo sprak Dr. Arends, dat deze bescherming mij zeer na aan het hart ligt. Zowel het Bestuur als de particulieren hebben de bescherming van de jeugd te lang verwaarloosd. Er is een schromelijk tekort zowel op Aruba als op Curaçao aan ontspanningsgelegenheden voor kinderen. Op Aruba is zelfs niet een speelplaats voor kinderen. Er is te weinig aandacht besteed aan de opgroeiende jeugd. Ter bescherming van de jeugd zal het Bestuur vooral ook meer moeten doen. Wij kunnen met drastische maatregelen de kinderen toch niet thuis houden. Wij moeten zorgen, dat er gepaste ontspanning te vinden is. Er moeten gelegenheden geschapen worden.

Dr. Arends wil wel voor het ontwerp stemmen, alhoewel hij persoonlijk tegen de huidige opvatting van het bioscoopbezoek is. Een voorstelling voor kinderen moet anders zijn dan voor volwassenen. Het Algemeen Nederlands Verbond heeft de laatste tijd zijn best gedaan. Dr. Arends dringt er op aan, dat in deze geest zowel door het Algemeen Nederlands Verbond, als door particulieren en bioscoopexploitanten meer gedaan worde. Tot slot verzoekt het Statenlid den Bestuursgemachtigde er voor te willen zorgen, dat het Bestuur een weg zoeke om samen te werken met de bioscoopdirecties tot een oplossing van dit vraagstuk.

Onder-voorzitter Carel N. Winkel wijst er nog eens op, dat hij de commissie van de keuring alleen verzoekt soepel te zijn zolang er geen weg gevonden is om de kinderen andere ontspanning te bieden, vooral des Zondagsmiddags.

Statenlid William R. Plantz zegt, dat hij het ontwerp een zeer ingrijpend voorstel vindt. Het zal er op neer komen, dat kinderen beneden de 12 jaar zo goed als geen films meer zullen zien. Het zal hier waarschijnlijk hoofdzakelijk gaan om de cowboy-films. Wanneer deze afgekeurd worden, dan blijft er practisch niets over.

De Heer Plantz weidt nu uit over de National Legion of Decency in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, die de films in 4 klassen verdeelt. De huidige oplossing vindt de Heer Plantz te ver doorgedreven. Hij is zeker een voorstander om het peil van de jeugd te verbeteren, maar gelooft niet, dat dit de juiste weg is. Hij sluit zich aan bij den Heer Winkel om soepelheid te betrachten bij de keuring, opdat toch de jeugd vooral des Zondagsmiddags een uitgaansmogelijkheid heeft. De Heer Plantz wijst er nog op, dat bij een te straffe keuring de jongens waarschijnlijk zelfs geen films meer mogen zien, die een verfilming zijn van de boeken, die zij lezen.

Naar aanleiding van dit laatste wijst Voorzitter John H. Sprockel er op, dat er een groot verschil bestaat tussen lezen en zien. Dit blijkt ook duidelijk uit de practijk. Het visuele maakt veel groter indruk op de jeugd. Dit is o.a. te merken uit de cowboy-films.

De Bestuursgemachtigde Mr. Th. van der Laan neemt nu het woord. Hij zegt, dat de Statenleden schijnen te menen, dat door dit wetsopwerp de keuringscommissie straffer maatstaven zal aanleggen. Dit is echter niet het geval. Ook wil de Bestuursgemachtigde er op wijzen, dat de commissie slechts een adviserend lichaam is en dat eigenlijk de Procureur-Generaal beslist. Het komt dan ook voor, dat de Procureur-Generaal een beslissing neemt, die niet in overeenstemming is met het uitgebrachte advies.

De Procureur-Generaal nu denkt er niet aan de gevolgde wijze van handelen te veranderen. De leeftijdsgrens, die door dit ontwerp, veranderd wordt, heeft slechts ten doel de films voor de volwassenen onbeperkter te kunnen goedkeuren. Nu is de grens 16-jarigen, dan zullen het 18-jarigen worden, hetgeen vanzelf een ruimer maatstaf medebrengt voor.

De leeftijd van 12 jaar is als grens gesteld om ook tussen de oudere en jongere jeugd enig onderscheid te brengen. Het is geenszins de bedoeling de cowboy-films voor de jongere kinderen af te schaffen. Het is ongeveer op dezelfde wijze als de National Legion of Decency het doet.

Tot slot verklaart de Bestuursgemachtigde nog, dat de Procureur-Generaal er niet aan denkt een ander criterium dan tot dusver gevolgd aan te leggen.

De Voorzitter John H. Sprockel zegt, dat hij een ander idee had van dit ontwerp en dat hij meende, dat het wel degelijk de bedoeling was de keuring te verzwaren, om de kinderen uit de bioscoop te houden. Hij is het met Dr. Arends eens, dat er aparte kindervoorstellingen moeten komen en dat het bioscoopbezoek door kinderen beperkt moet worden.

Het ontwerp komt nu in stemming en wordt aangenomen.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering met een dankwoord aan den Bestuursgemachtigde.

NEDERLANDS MANNENKOOR ZINGT.

Zondag as. om 8.30 uur zal het Nederlands Mannenkoor zingen onder de Hoogmis in de Parochiekerk van Onze Lieve Vrouw van de Berg Carmel te Groot Kwartier.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **K.S.C.: Voetbal**: 10.15 uur Staco E — Vitesse B; 15.15 uur D.S.C. — Tropiaals ;16.30 uur C.S.R. — Vitesse.
Korfbal: Aamos — Bito.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt waargenomen van Zaterdag 5 Juni 18 uur af tot Zondag 6 Juni 20 uur door den gouvernements-geneeskundige Evert van der Kuyp, Kortijn 3, telefoon No. 2331.

NEDERLAND.

AARTSBISSCHOP DE JONG PROTESTEERT WEDER.

Het Rooms-katholieke persbureau te Lissabon deelt mede, dat de Utrechtse Aartsbisschop Z.H.E. Doctor Johannes de Jongh op 12 Mei een Herderlijke Brief heeft uitgegeven, waarin Hij een zeer sterk protest deed horen tegen de Duitse wandaden, gepleegd in de eerste week van Mei en waarin Hij nogmaals ten sterkste zich verzet tegen het Nationaal-Socialisme.

DE KONINGIN EN DE ZEELIEDEN.

De Koningin en de Prinses hebben zich gisteren geruime tijd onderhouden met Nederlandse soldaten, die Haar te Ottawa kwamen bezoeken.

Het staat nog niet vast of de Koningin op 29 Juni de doop van Prinses Margriet Francisca zal bijwonen. Dit hangt af van de loop der gebeurtenissen in Europa.

HET VERONGELUKTE K.L.M.-VLIEGTUIG.

Van het vliegtuig, dat dezer dagen over de Golf van Biskaye is neergeschoten, is niets meer vernomen. Het was een passagiersvliegtuig van de K.L.M. gecharterd door de Britten. Er waren 13 passagiers in en de geheel Nederlandse bemanning bestond uit kapitein Q. Tepas, 2e bestuurder D. de Koning, radio-telegrafist C. van Brugge en mechanicien E. Rozevink.

Er waren geen Nederlanders onder de passagiers. Radio-Rome meldde, dat 5 Engelse overlevenden in een rubberboot zijn opgepikt door een Spaansen visser, doch hiervan is geen bevestiging ontvangen.

Het vliegtuig was een Douglas D.C. 3, het vloog zonder escorte, ongewapend en duidelijk voorzien van de kanttekenen van een passagiersvliegtuig. Tepas was een zeer bekende vlieger, hij vloog sinds 1919, kwam in 1925 bij de K.L.M. en had nog niet lang geleden de order of the British Empire ontvangen. Dinsdag zeide Sir Archibald Sinclair, de Britse luchtvaart-minister in The House of Commons: „De vliegdienst naar Lissabon is geopend met de hulp van dappere Nederlandse vliegers. Wij zijn hun daar zeer dankbaar voor. Zij hebben schitterend werk verricht, dat van grote hulp was voor onze oorlogsinspanning".

PROCUREUR-GENERAAL VAN SURINAME HERSTELD.

Suriname's Procureur-Generaal Mr. Maarten de Niet zal met Mevrouw De Niet en de beide dochters, volgende maand naar Suriname terugkeren. Na een langdurige behandeling in de beroemde kliniek van Rochester (Minn.) is de Heer De Niet geheel hersteld van zijn ziekte. Op het ogenblik is de familie in New York.

REDACTEUR „DE SURINAMER" GAAT HEEN.

De Heer **A. J. Morpurgo**, redacteur van het driemaal per week verschijnende katholieke nieuwsblad „De Surinamer" te Paramaribo heeft verleden week Zaterdag zijn blad na 22 jaren dienst vaarwel gezegd. Op 11 Juni 1921 is de Heer Morpurgo begonnen als verantwoordelijk redacteur aan deze krant, die onder zijn leiding steeds meer opgewerkt werd tot het peil van een up-to-date nieuwsblad. „De Surinamer", reeds in zijn 50e jaargang, is een van de best verzorgde en prettigst leesbare kranten van Suriname geworden, mede dank zij den uitstekenden artikelen, welke dit blad sierden en welke — naar men ook te onzent wel wist — van de geest en vaak ook van de hand van den Heer Morpurgo waren. Onzen lezers zijn vele dezer stukken bekend, want vaak hebben wij een dankbaar gebruik gemaakt van de stukken uit „De Surinamer".

In „De Surinamer" van 1 Juni jl. zegt Morpurgo's opvolger **Pater A. C. Kuipers C.ss.R.** zijn voorganger dank voor al hetgeen deze gedaan heeft, vooral wijzend op de moeilijkheden, welke de Heer Morpurgo — die als elk journalist aan de weg moet timmeren, hetgeen in de kleine maatschappij van Suriname wel dezelfde gevolgen zal hebben als op Curaçao — met moed getrotseerd heeft.

Reeds enkele maanden geleden werd bekend gemaakt, dat de Heer Morpurgo „De Surinamer" zou verlaten om een eigen blad te beginnen. Pater Kuipers werd toen reeds door de eigenaars van het blad, de Missie, tot opvolger benoemd teneinde zich in te kunnen werken. De Heer Morpurgo bleef echter altijd nog de verantwoordelijke man.

Naar wij vernemen, heeft de Missie in Suriname van het heengaan van den Heer Morpurgo gebruik willen maken om het oude karakter van missie-orgaan weer meer te beklemtonen. De verantwoordelijke leiding werd derhalve in handen van een Priester gelegd. De nieuwe redacteur, van wiens pen reeds meermalen uitmuntende stukken zijn verschenen, deelt in zijn „Ter Inleiding" mede behalve het godsdienstige element ook vraagstukken van politieke en economische aard te zullen behandelen of te doen behandelen en blijkens het eerste onder zijn leiding verschenen nummer blijft ook het eigenlijke nieuws een belangrijke plaats innemen.

Wij wensen den heengegaanen redacteur voorspoed bij zijn nieuwe werk en ten aanzien van den optredenden redacteur hopen wij, dat de prettige verstandhouding tussen „De Surinamer" en ons bestendig blijft.

* * *

In een kleine bijeenkomst heeft de Heer Morpurgo, die behalve de leiding van de Redactie vroeger ook de leiding had van de Drukkerij H.v.d. Boomen waar „De Surinamer" gedrukt wordt, afscheid genomen. Zijn opvolger, Pater Kuipers sprak den Heer Morpurgo toe, dankend voor de vele diensten, die bewezen waren, ook buiten het werk zelf. Den jongen mannen heeft de Heer Morpurgo steeds met raad en daad bijgestaan. Namens het personeel sprak nog de Heer Heinze, chef van de Administratie, die in het bizonder dankte voor de hulp, die hij zo vaak had moeten inroepen en welk verzoek nimmer tevergeefs gedaan werd.

De Heer Morpurgo bedankte beide sprekers alsmede het personeel en wenste allen het beste toe.

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Het Zwitserse blad „Die Welt" deelt nog het volgende mede over de wanordelijkheden, die begin Mei in Nederland hebben plaats gehad:

Over het gehele land werd een pamflet verspreid, waarin tot staking en ongehoorzaamheid werd opgeroepen. Overal braken stakingen uit. In Arnhem was een algemene staking, elders hebben dokwerkers de dokken onder water laten lopen, bij Werkspoor en in de fabrieken Demka en Rubro te Utrecht, te Zwolle en in Twente hadden plaatselijke stakingen plaats.

Op verschillende plaatsen stond het spoorwegverkeer stil. Te Amsterdam werden stakingspogingen door de politie onderdrukt. In Limburg en te Eindhoven hadden ook algemene stakingen plaats. Vele winkels waren gesloten en boeren weigerden melk af te leveren aan de zuivelfabrieken.

NIEUWE REGERINGSRAAD IN ARGENTINIË GEVORMD.

Argentijnse Ministers arriveren in Montevideo.

OPSTAND WORDT ALS GESLAAGD BESCHOUWD.

Giraud; „Franse volk zal spoedig onze kanonnen horen donderen."

GIRAUD OVER EEN FRANSE EENHEID.

Generaal Henri Honoré Giraud zeide in een radio-rede, welke door de Associated Press werd opgevangen: „Heden groeperen alle Franse strijdkrachten zich op het zelfde pad. De eenheid, welke zo lang gewacht was, is thans tot stand gebracht."

Giraud sprak over het opbouwen van een Afrikaans leger en zeide: „Doch er is nog een ander Frans leger waartoe ik thans hoofdzakelijk spreek. Het Franse leger in het moederland, zonder wapenen, zonder vlaggen, het Franse volk, dat een afzonderlijk verzet geboden heeft, dat alles geofferd heeft en wacht op het grote ogenblik. Het leger van Franse arbeiders, die naar Duitsland worden gesleept. Het leger van gevangenen, mijn kameraden, die de vlam van hoop brandende houden.

De Franse tradities zijn altijd bekrachtigd door de Britse tradities. Groot-Brittannië is de eerste garant geweest van de vrijheid tegen het fascisme in Europa."

Giraud bracht vervolgens hulde aan de Britse, Noordamerikaanse en Sovjet-legers en zeide: „Nu de eenheid van alle Fransen bereikt is, neemt Frankrijk weer zijn plaats in de gelederen der Verenigde Landen. Eerst komt de bevrijding, dan komt de vrijheid. De Fransen, die lijden, zullen spoedig het gedonder onzer kanonnen horen" (Londen, (AP) 4.6).

DE TROEBELEN IN ARGENTINIË.

Tegenstrijdige berichten uit Buenos Aires gaven de indruk, dat de militaire beweging tegen Castillo tot doel heeft de Argentijnse buitenlandse politiek te veranderen, hoewel geen democratische politieke leiders achter de troebelen staan. Het nieuws van de opstand kwam als een verrassing in Montevideo, doch tenminste één bron bevestigde het niet gepubliceerde gerucht, dat de militaire leiders kort geleden aan Castillo het ultimatum stelden om binnen 48 uur tijds zijn politiek te veranderen".

Argentijnse verslaggevers die pas uit Montevideo zijn aangekomen vertelden, dat enkele Generaals van het leger een bezoek brachten aan Castillo en hem mededeelden, dat de huidige Argentijnse buitenlandse en binnenlandse politiek gelijk staat aan „zelfmoord". De verslaggevers zeiden, dat Castillo hun gezegd had zelf beter te weten en geweigerd had op hun voorstellen in te gaan. Particuliere telefoongesprekken met Buenos Aires gaven te kennen, dat het volk tot 11 uur 's morgens nog niet op de hoogte was van de belangrijke beweging, niettegenstaande het feit, dat de Regeringsleiders blijkbaar veel vroeger waren gevlucht.

De schaarse inlichtingen beletten te weten of de beweging ten doel heeft Argentinië een democratisch gekozen Regering te geven of slechts Castillo's candidaat voor het Presidentschap, Robustiano Patron Costas, te vervangen door een andere conservatieve leider (Montevideo, (AP) 4.6).

De haven-autoriteiten van Montevideo kregen opdracht uit te zien naar de mogelijke aankomst van de kanonneerboot „Drummond" van de Argentijnse Marine, welke — volgens onbevestigde berichten — door Castillo en zijn ministers zou zijn gebruikt om uit Buenos Aires te vluchten (Montevideo, (AP) 4.6).

Het Hoofdbureau van Politie in Buenos Aires is bezet door de strijdkrachten van Generaal Rawson. Er worden op het ogenblik geen straatrelletjes gemeld doch de eerste slachtoffers van de botsing tussen Rawson strijdkrachten met de Regeringstroepen bij de marine-school voor mecaniciëns begonnen in de hospitalen aan te komen. Volgens aanvankelijke berichten werden 20 gewonden in een hospitaal binnengebracht, terwijl vele anderen naar de school voor mecaniciëns werden gevoerd. Tot de slachtoffers behoorde een voorbijganger.

Nadat de wederzijdse strijdkrachten een wapenstilstand sloten, waarbij de gevechten tijdelijk werden stop gezet tot het middaguur, duurden de gevechten voor bij de school voor mecaniciëns. Er zijn geen andere berichten omtrent gevechten in Buenos Aires. Volgens berichten uit La Plata maken de troepen zich gereed om naar Buenos Aires te vertrekken, teneinde zich bij de opstandelingen te voegen (Buenos Aires, (AP) 4.6).

Alle Argentijnse radio's onderbraken de programma's om een proclamatie van President Castillo uit te zenden, waarin bekend gemaakt werd, dat hij den Minister van Oorlog Pedro Ramirez heeft afgezet en hem heeft doen vervangen door Generaal Rodolfo Marquez. Het bericht zeide, dat Castillo „een beroep op het volk deed om zo goed mogelijk samen te werken om de opstand te onderdrukken, die onder leiding staat van den oud-Minister van Oorlog". Castillo vroeg der bevolking om Marquez te gehoorzamen als hoofd van de wettige strijdkrachten.

De proclamatie zeide nog: „De regering werd gedwongen haar zetel aan boord van een oorlogsschip der Marine over te brengen. Zij is bereid de stabiliteit der nationale instellingen te verzekeren. Ik zal niet toestaan, dat zich een regeringsmacht vestige, welke de volkswil niet eerbiedigt." (Montevideo, (AP) 4.6).

De radio van Montevideo zeide zonder bevestiging, dat de revolutionnaire strijdkrachten in Argentinië van plan zijn een tijdelijke regering van drie mannen te vormen. Hiervan zouden deel uitmaken: de radicale leider Honorio Pueyrredon, de socialistische senator Alberto Palacios en de vroegere Minister van Buitenlandse Zaken Carlos Saavedra Lamas. De radio zeide ook, dat een kolonel, twee kapiteins en andere leger-officieren werden gewond in gevechten bij de school voor mecaniciëns. Men zeide, dat nog een regiment, dat gelegerd was in de provinciale hoofdstad La Plata, naar Buenos Aires vertrokken is om zich te voegen bij de strijdkrachten van Generaal Rawson (Montevideo, (AP) 4.6).

Particuliere berichten, welke heden te New York uit Buenos Aires ontvangen worden, deelden mede, dat President Ramón S. Castillo is vertrokken uit de hoofdstad, doch dat het niet zeker is of hij afstand heeft gedaan van de regering. Volgens de berichten was het niet duidelijk of de opstand, die Donderdagmorgen in Buenos Aires uitbrak, pro-Geallieerd is. Castillo heeft een politiek gevolgd, waardoor Argentinië het laatste land op het Westelijk Halfrond bleef, dat de betrekkingen met de as onderheid (New York, (AP) 4.6).

LONDEN STELT BELANG IN DE ARGENTIJNSE TROEBELEN.

Het Britse Departement van Buitenlandse Zaken gaf toe, dat men een grote belangstelling stelt in de militaire opstand in Argentinië. Men weigerde evenwel om commentaar te leveren op mogelijke gevolgen ervan tot meer specifieke gegevens ontvangen zijn (Londen, (AP) 4.6).

GENERAAL RAMIREZ IN HET REGERINGSGEBOUW.

Generaal Pedro Ramirez trad het regeringsgebouw in Buenos Aires binnen temidden van geroep van „leve de democratie" en „leve de vrijheid" uit de menigte, welke zich verzameld had op het Plaza de Mayo. Het postkantoor, alsook de telegraaf- en telefoonkantoren staan nog onder de bevelen van Castillo en beletten, dat berichten uitgezonden worden over politieke quaesties. Het namiddag blad „Noticias Gráficas" droeg als opschrift van een speciale editie: „Geslaagde revolutie" (Buenos Aires, (AP) 4.6).

GENERAAL MARQUEZ TREEDT AF ALS MINISTER VAN OORLOG

Generaal Rodolfo Marquez trad af als Minister van Oorlog onder Castillo op grond, dat de troepen weigerden zijn orders op te volgen. Marquez werd 's morgens tot Minister benoemd door Castillo toen de President bekend maakte, dat de Minister van Oorlog, Generaal Pedro Ramirez, de revolutionnaire beweging leidde.

Een bericht zeide, dat de revolutionnaire strijdkrachten, die volgens de algemene mening reeds gewonnen hebben, een tijdelijke regeringsraad zullen vormen, samengesteld uit Rawson en Ramirez. Een ander bericht zeide, dat Generaal Giovanelli en een vertegenwoordiger der Marine ook zitting in de Raad zullen hebben. Gemeld werd, dat de revolutionnaire leiders spoedig een manifest zouden publiceren (Buenos Aires, (AP) 4.6).

NIEUWE REGERINGSRAAD IN ARGENTINIË.

Een militaire Raad onder leiding van Generaal Arturo Rawson nam heden de regeringsmachten in Argentinië over na het isolationistische Castillo-régime te hebben omver geworpen in een bliksemsnelle opstand en de staat van beleg in het land te hebben verklaard. De internationale betekenis van de stoutmoedige staatsgreep door Rawson en andere militaire leiders, waardoor President Ramón Castillo gedwongen werd de wijk te nemen aan boord van een Argentijns oorlogsschip, is nog niet duidelijk. Dit waren echter de bekende factoren: 1) Een van de eerste handelingen der tijdelijke regering was om den vooraanstaanden pro-as nationalist Manuel Fresco te laten arresteren. 2) Een van verschillende proclamaties, die door Rawson werden uitgegeven, beloofde Argentinië's samenwerking in de „ware Amerikaanse unie van samenwerking ingevolge ons internationaal verleden". 3) Pro-democratische nieuwsbladen publiceerden een verklaring, welke men van de opstandelingen zou hebben verkregen, waarin beloofd wordt, dat men zal optreden ingevolge de resolutie, welke op de conferentie der Amerikaanse Ministers van Buitenlandse Zaken te Rio de Janeiro werd aangenomen. Hierbij werd aanbevolen, dat alle Amerikaanse Republieken de betrekkingen met de as zouden verbreken. Deze nieuwsbladen noemden de opstand ook „democratisch in karakter". Enkele berichten gaven evenwel te kennen, dat de doeleinden van de revolutionnairen louter van binnenlandse aard zijn. De opstand, die door Rawson geleid werd met ongeveer 7000 mantroepen, vond juist plaats op de dag, dat de Conservatieve Partij een candidaat zou benoemen om Castillo op te volgen. In een toespraak tot het volk beneden het balcon van het regeringsgebouw zeide Rawson zelf, dat zijn beweging „geen politieke strekking" heeft en ten doel heeft de „veiligheid van ons volk en ons land te waarborgen" omdat het bestuur van Castillo „onze culturele instellingen" niet heeft gerespecteerd.

Generaal Pedro Ramirez, die Castillo's Minister van Oorlog was, Generaal Juan Giovanelli en een onbekend marine-officier, zouden samen met Generaal Rawson een Militaire Junta hebben gevormd, die thans de werkzaamheden der regering waarneemt. Onder de staat van beleg, die gisteravond over het gehele land door Rawson werd verklaard, is een vrije dag gegeven aan alle regeringsambtenaren. Intussen voer de kanonneerboot „Drummond" heen en weer op de breedte van de Rio de la Plata en gaf President Castillo verklaringen uit, waarin hij de opstandelingen tartte en verklaarde, dat hij en de Ministers, die hem vergezelden, nog steeds de wettige regering vormen (Buenos Aires, (AP) 5.6).

ARGENTIJNSE MINISTERS ARRIVEREN IN MONTEVIDEO.

Vijf Ministers van Castillo's cabinet landden te Montevideo van de Uruguese kanonneerboot „Salto", terwijl geruchten de ronde deden, dat Castillo zelf spoedig zou arriveren aan boord van de Argentijnse mijnenveger „Drummond".

De Secretaris Generaal van het Uruguese Departement van Buitenlandse Zaken ontving de Ministers, waaronder den Minister van Buitenlandse Zaken Enrique Ruiz Guiñazú. De cabinetsleden reden naar de Argentijnse Ambassade (Montevideo, (AP) 5.6).

COMMENTAAR VAN ELMER DAVIS OP DE ARGENTIJNSE REVOLUTIE.

Elmer Davis, Directeur van het Noordamerikaanse Bureau voor Oorlogs-voorlichting, zeide, dat de revolutie in Argentinië „betekent, dat zelfs de conservatieve militaire klassen in Argentinië beseffen, dat de as de oorlog zal verliezen". Hij zeide dat Buenos Aires het centrum was geworden voor Duitse, Italiaanse en Japanse agenten, die uit de rest van het Westelijk Halfrond waren verstoten.

„Die neutraliteits-politiek van Argentinië", aldus Davis, „was voornamelijk het werk van President Castillo. De demonstraties in Buenos Aires geven te kennen, dat de nieuwe Regering, zo men de Pan-Amerikaanse politiek volgt, een overweldigende steun van het volk zal hebben. Het volk schijnt dit te beschouwen als een anti-fascistische revolutie" (Washington, (AP) 5.6).

GROTE TEVREDENHEID IN CARACAS.

Het nieuws van de Argentijnse opstand werd met grote tevredenheid in Caracas ontvangen, waar men opmerkelijk pro-Geallieerd is. De nieuwsbladen gaven twee en drie extra-edities uit met de biezonderheden der gebeurtenissen in Buenos Aires. Het Regerings-departement verklaarde geen commentaar te hebben alvorens men de officiële berichten ontvangen had. De man op straat verklaarde echter algemeen: „Que bueno:" (wat goed). „Zeker zal Argentinië ogenblikkelijk de betrekkingen met de as verbreken (Caracas, (AP) 5.6).

AMENDEMENT OP WEDERZIJDSE HANDELSWET VERWORPEN.

Met 51 tegen 33 stemmen verwierp de Noordamerikaanse Senaat het amendement op de wederzijdse handelswet. Dit amendement zou het Congres in staat stellen 6 maanden na de oorlog een einde te maken aan de wederzijdse handelsovereenkomsten. Het Huis heeft reeds de wet goedgekeurd om de handelswet met twee jaar te verlengen (Washington, (AP) 4.6).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„In de nacht van 2 op 3 Juni vielen bommenwerpers der Noordwestelijke Afrikaanse luchtstrijdkrachten doelen in Italië, Sicilië en Pantelleria aan. Pantelleria werd gisteren wederom aangevallen door onze bommenwerpers en gevechtsbommenwerpers. Het vliegveld Milo op Sicilië werd aangevallen door onze gevechtsbommenwerpers en voltreffers werden gezien op de startbanen en hangars, waarvan sommige bleven branden. Van deze verrichtingen worden 2 onzer vliegtuigen vermist. In de afgelopen nacht wierpen enkele vijandelijke bommenwerpers bommen op het gebied van Algiers. Er zijn enige slachtoffers te betreuren en enige schade werd aan particuliere woningen aangericht. 2 Vijandelijke bommenwerpers werden vernield" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 3.6).

MGR. PRINS GEORGE VAN BEIEREN OVERLEDEN.

De Associated Press ving een bericht van het DNB op, volgens welke het Vaticaan bekend maakte, dat Monsignore Prins George van Beieren aan een hartaanval is overleden. De Monseigneur was 62 jaar oud en Deken van het Kapittel van de Sint Pieter (Londen, (AP) 3.6).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Algiers:** Generaal Auguste Nogues bood zijn ontslag aan aan Giraud als Resident-Generaal van Frans Marokko met de verklaring, dat hij de Franse eenheid stelde boven alle andere overwegingen. In een boodschap aan de Marokkanen verdedigde hij zijn bewind. Gabriel Puaux volgt Nogues op.

— **Londen:** In een eerste commentaar op de Argentijnse opstand zeide het DNB: „Politieke kringen in Berlijn kunnen gemakkelijk de motieven vinden voor de revolutie, gezien het feit, dat de nieuwsberichten het eerst gekomen zijn uit Britse en Noordamerikaanse bronnen". Men beweerde, dat de Verenigde Staten van Noord-Amerika „aan de touwtjes van de revolutie trok". Voorts werd gezegd: „De betrekkingen tussen het Duitse en Argentijnse volk waren altijd vriendschappelijk".

— **Londen:** In een eerste commentaar op de Argentijnse opstand zeide Beaverbrooks „Evening Standard": „De Argentijnen hebben een waarschuwing gegeven, die alle politici in het neutraliteits-zadel ter harte kunnen nemen". De „Standard" was het enige blad, dat in een hoofdartikel commentaar leverde. Men noemde Argentinië „Amerika's Ierland in deze oorlog" en „het laatste bolwerk van de vijfde colonne der as".

De Engelse namiddagbladen refereerden alle naar Castillo's regering als pro-as. Zulke koppen werden afgedrukt als: „Pro-Geallieerden nemen over" („Standard"); „Staat van beleg in Argentinië" („Evening News"); „Argentinië kalm na de opstand" („Star").

— **Caïro:** Het Noordamerikaanse Hoofdkwartier in Caïro maakt bekend, dat Liberator bommenwerpers Vrijdag het vliegveld Grottagli in Zuid-Italië in twee golven hebben aangevallen. Bijna een kwart millioen pond aan brisantbommen werd geworpen. Verschillende vliegtuigen op de grond werden vernield. Voltreffers werden geplaatst op hangars en administratiegebouwen. Alle vliegtuigen keerden veilig terug.

De Voedselconferentie: Een Toetssteen.

(Van Aneta's biezonderen correspondent).

Hot Springs, Virginia 24 Mei. De voedselconferentie, die hier op 18 dezer werd geopend, is nu haar tweede week ingetreden. Men mag verwachten dat over nog acht dagen de rapporten vaste vorm zullen hebben aangenomen, die de gedachtenwisselingen der onderscheidene commissies zullen weerspiegelen. Ook de aanbevelingen die de richtlijnen aangeven voor de toekomstige internationale regelingen, waar men op deze conferentie naar streeft, zullen in de rapporten zijn vervat. Wij zullen voldoende gelegenheid hebben hierop te zijner tijd nader terug te komen. Thans beperken wij ons liever tot het aanstippen van zekere algemene tendenzen die naar voren zijn getreden.

De openingszitting werd gekenmerkt door een navolgingswaardige beperking van welsprekendheid, waarmede duidelijk te kennen werd gegeven dat dit een werkconferentie en geen praat-conferentie moest worden. De begroetingsrede van voorzitter Marvin Jones, dien iedereen als „rechter" aanspreekt, werd door slechts één enkele rede gevolgd, uitgesproken door den voorzitter van de Chinese delegatie, den onder-minister van financiën, P.W. Kuo, die hiermede namens alle afvaardigingen het woord voerde.

De andere delegaties, waaronder uiteraard verscheidene die ook gaarne iets in het midden hadden willen brengen, werden daartoe in de gelegenheid gesteld door het indienen van schriftelijke verklaringen, welke in de annalen der conferenties zijn opgenomen. Zo werd veel tijd gespaard, terwijl aan de verklaringen zeker niet minder aandacht werd geschonken, dan wanneer wij in voltallige vergadering waren afgelegd.

De verklaring van den voorzitter der Nederlandse delegatie, den heer M.P.L. Steenberghe, werd reeds uitvoerig door ons vermeld. Zij legt vooral de nadruk op de wenselijkheid om de beperkende en verdedigende economische politiek op te geven voor meer gedurfde opzetten in internationale economische samenwerking.

Van soortgelijke brede visie gaf de verklaring der Noren blijk. Deze komen er rond vooruit dat, indien men de voortbrenging en distributie van levensmiddelen beter wil organiseren, een mechanisme der Verenigde Naties dient te worden geschapen, met bepaalde bevoegdheden op politiek, financieel, economisch en sociaal terrein. Met de instelling hiervan mag, menen zij, niet worden gewacht: alles dient gereed te zijn wanneer de oorlog voorbij is.

Het is nodig op alle afgelegde verklaringen in te gaan; er bleek overtuigend uit hoe groot de instemming is met de algemene doeleinden der conferentie. Een treffende opmerking was nog vervat in de verklaring der Luxemburgse delegatie, die er op wees dat de conferentie niet alleen van symbolisch belang is omdat het de eerste bijeenkomst is van den gedelegeerden van alle Verenigde Naties, maar dat zij ook een grote psychologische uitwerking zal hebben op de volken van de bezette gebieden. „Ongetwijfeld zal van het feit, dat de Verenigde Naties zich op dit ogenblik onder andere bezig houden met de materiële welvaart van de bezette landen" — aldus het document" — zoveel sterking uitgaan, dat de onderdrukte volken er door zullen worden aangemoedigd in hun weerstand tegen de aslanden."

De ijverige Britten.

De Britten waren ook ijverig in de weer om ingrijpende actie van de zijde der conferentie uit te lokken en in een voorstel dat gedurende dit week-end werd bekend gemaakt, bepleitten zij instelling van internationale buffervoorraden van levensmiddelen. Een representatief internationaal coördinerend lichaam zou h.i. dan in het leven moeten worden geroepen, dat nauw contact zou dienen te onderhouden met de autoriteiten wien het beheer dier buffer-voorraden is opgedragen en deze politieke leiding geven. Dit voorstel gaat dus reeds vrij ver in de richting van internationale regelingen, welke aan de nationale economische politiek van de onderscheidene landen zekere beperkingen zouden opleggen.

Erkenning dat dergelijke beperkingen nodig zijn, is reeds diep doorgedrongen. Intussen dient men zich er rekenschap van te geven dat vooral hier in de Verenigde Staten niet geringe oppositie bestaat tegen welke afspraken ook, die de nationale bewegingsvrijheid aan banden leggen. Het zijn namelijk de groepen, die elke internationale activiteit der Noordamerikaanse regering met wantrouwen gadeslaan, die de quaestie van de toelatting der pers hebben aangegrepen om de conferentie bij hun lezerspubliek verdacht te maken.

Roosevelt's critici, die op alle mogelijke manieren trachten zijn positie te ondermijnen, namen de kans te baat om de voorstelling ingang te doen vinden alsof de pers werd uitgesloten omdat achter de schermen afspraken bekokstoofd werden, die het daglicht niet konden zien en omdat de Amerikaanse Regering voornemens was verplichtingen op zich te nemen, waarover zij het Noordamerikaanse volk liever niet wilde in lichten.

De reinste onzin.

Dat is natuurlijk de reinste onzin. Doch zulks weerhoudt de oppositie niet om dit motief verder uit te buiten. Zo kregen we hier het operette-achtig intermezzo, waarbij leden van het Congres toegang eisten tot de besloten vergaderingen der commissies en toen hun dit geweigerd werd, aankondigden, dat zij „dit niet op zich zouden laten zitten". De pers, tuk op een sensatietje, nam ijverig nota van hun aantijgingen aan het adres van rechter Jones en de regering. Toch zijn de Noordamerikaanse persmannen niet van gisteren en het kruisverhoor waaraan de heren Fred Bradley en Frederick Smith, beide republikeinse leden van het Huis van Afgevaardigden, werden onderworpen, maakte het duidelijk dat de pers, enkele uitzonderingen daargelaten, haar zin voor juiste verhoudingen niet verloren heeft.

Zo vroeg een der persvertegenwoordigers den heer Smith of de commissie-vergaderingen in het Congres dat wél openbaar waren?

De heer Smith moest zich in allerlei bochten wringen om de inconsequentie van zijn houding aannemelijk te maken.

Hoe onverkwikkelijk ook dit politiek gedoe is, het zijn met dat al symptomen waarmede rekening moet worden gehouden. Aan het Congres is nu eenmaal door de grondwet een grote mate van zeggenschap in afspraken met het buitenland toegekend.

Zo wordt deze voedselconferentie niet alleen de toetssteen voor hetgeen de Verenigde Naties in onderlinge samenwerking op internationaal gebied bereiken kunen, maar zij zal tevens een aanwijzing geven van de mate waarin de Verenigde Staten kunnen deelnemen aan dergelijke internationale actie en er een leidende rol bij spelen. Niemand verheelt zich dat hiervan het succes der toekomstige voedselregelingen kan afhangen.

De Heer en Mevrouw

N. H. L. v/d HARST — SNIJDERS

geven hiermede met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter

Olga Christina

1752 Sanatorium, 3 Juni 1943.

Een krijgsman die niet van fuiven hield.

Simón Bolivar, Francisco de Miranda en José de San Martín vormen de trits van vrijheidshelden van het Zuidelijk deel van het ten onrechte slechts één werelddeel genaamde Amerika.

Zijn Bolivar en De Miranda de vrijheidshelden van de Noordelijke staten, San Martín is de **Bevrijder van Argentinië, Chili en Peru.**

Zijn tijd van werkzaamheid valt samen met die van Bolivar; de eerste helft van de vorige eeuw. Zijn levensloop vertoont veel overeenkomst met die van Bolivar: geboren in Amerika, getogen in Spanje en gedrenkt door de vrijheidsbeginselen van de Noordamerikaanse vrijheidsoorlog, die hen inspireerde en de Franse revolutie die hen vormde. Beiden hebben ook veel in West-Europa gereisd. Zovele punten van overeenkomst beiden hebben, zo verscheiden was hun karakter. Bolivar, de salonjonker, de roemzuchtige vrouwenminnaar, San Martín, de misanthroop, de zelfverloochenaar en de minnaar der eenzaamheid.

Over beide zijn vele boeken verschenen — over Bolivar hebben wij ook al meermalen geschreven — en de aanleiding van dit artikel is de verschijning van een nieuwe biographie van den **„Captain of the Andes, The Life of José de San Martín"**, door **Margaret Hayne Harrison**, in prachtige uitvoering uitgegeven door Richard R. Smith, 120 East 39th street, New York, N.Y., U.S.A., $ 3.

Het is het rijke leven van den beschreven Held, dat boeien moet, want originaliteit blijkt de schrijfster niet veel te hebben. Het begint al met de gecopiëerde titel van de „best-seller" „Tyrant of the Andes", het boek van Thomas Rourke over President Gomez van Venezuela. En saaier begin voor een levensbeschrijving dan „José Francisco de San Martín was born on February 25, 1778, in the Department of Yapeyú,......" is wel niet mogelijk.

In het Zuid-Amerika van het begin der vorige eeuw bestond wrijving tussen de creolen, de blanke landzaten, en de officiële ambtenarij, die uit Spanje geïmporteerd werd. De landzaten werden tot de ambten niet toegelaten. Beide groepen bleven loyaal aan den Spaansen koning en het is eerst de loop der gebeurtenissen geweest, die de Zuidamerikaanse landen aan de Spaanse kroon ontrukt heeft.

José de San Martín zette alras koers naar Buenos Aires, waar men aanvankelijk niet veel van hem moest hebben. Hij weet de mensen voor zich te winnen, krijgt het bevel over een troep en blijkt een van de knapste militaire leiders te zijn. Het materiaal, waarmede hij moest werken, was pover. Organisatie was er niet, eenheid evenmin. Hij schiep beide. De oprichting van de Lautaro Loge, een semi-maçonnieke instelling, die de leiding van de revolutie had, is evenwel van groter betekenis geweest dan het organiseren van een leger.

San Martín sloeg de Spanjaarden — de royalisten; de revolutionnairen noemden zich de Patriotten — terug naar Peru. Peru was steeds een van de kernpunten van de Spaanse monarchale macht in Zuid-Amerika. Een invasie van Peru via wat thans Bolivia is, bleek onmogelijk. Toen trok hij over de Andes, bevrijdde Chili en ging vandaar overzee naar Peru. Dit alles ging gepaard met een reeks krijgslisten, omdat de Spanjaarden niet de noodige tijd mochten krijgen, dat de toekomst voor Chili uiteindelijk voor hen bedoeld was. In Januari 1817 vond de overtocht van de Andes plaats door passen, die op 4000 meter hoogte gelegen zijn. De beroemde slagen van Chacabuco en Maipu betekenden de nederlaag van de Spaanse royalisten. Onafhankelijke Chili trachtte San Martín tot dictator uit te roepen. Hij weigerde en trok naar Lima, waar de moeilijkste episode begon. De creolen, die hem als Beschermer hadden begroet, waren verdeeld in hun sympathieën. Bovendien leed San Martín aan maagzweren in deze tijd.

Tezelfder tijd was Simón Bolivar in het Noorden bezig. Was ook over de Andes getrokken in een niet minder avontuurlijk krijgsbedrijf. De beide bevrijders ontmoetten elkander, naar vooraf beraamd plan, te Guayaquil, waar Bolivar de gastheer was en waar San Martín gedesillusionneerd vandaan kwam. Het onderhoud, bestaande uit drie conferenties, heeft onder vier ogen plaats gehad, maar San Martín heeft later een brief erover geschreven, en het hieraan gewijde hoofdstuk is misschien wel het belangwekkendste in het boek. San Martín bleek gedesillusionneerd door wat hij beschouwde als de megalomanie of grootheidswaanzin van Bolivar. Midden in een festijn poetste San Martín de plaat, ging terug naar Lima, deed afstand van al zijn posten en trok in vrijwillige ballingschap naar Europa. Tussen Bolivar en den asceet was geen samenwerking mogelijk, en wie de grotere geest was bleek uit het verloop. San Martín was toen slechts 42 jaar oud, woonde een tijd in Parijs, in Londen (Engeland heeft steeds veel [illegible] voor Argentinië gehad en [illegible] maakte San Martín ereburger) [illegible] Later werd hem het [illegible] van Argentinië aangeboden. Hij weigerde. Zijn goederen [illegible] gegaan, hij woonde in een buitenwijk van Parijs, kende niemand dan zijn dochtertje waar hij dol op was. Later komt hij in beter doen, als een Argentijnse avonturier-vriend van vroeger opduikt als rijk geworden Parijs bankier. Hij krijgt een huis in Boulogne. Toen Louis Phillipe uit de kranten vernam, dat de man wiens naam hij zo vaak las, in zijn eigen hoofdstad woonde, noodde hij den Bevrijder ten hove. San Martín zond een boodschap terug, dat hij bedankte voor de eer, maar dat hij aan de eenzaamheid de voorkeur gaf boven het bezoek aan den Koning. Gelukkig de man, die zich nergens iets van behoeft aan te trekken en niet door omstandigheden gedwongen is tegen zijn eigen mening in het omgekeerde te moeten zeggen!

Het karakter van „den George van Washington van Zuid-Amerika" zoals San Martín wel genoemd wordt, was nobel. Voor zijn manschappen was hij een vader en van zijn vijanden zeide hij: „Vijandige slodaten zijn slechts mijn vijanden zolang ze op het slagveld, dus tegenover mij, **staan.**" Haat heeft deze man nimmer gekend.

San Martín zij een voorbeeld van krijgslust, dapperheid en oversaagdheid. Naar vrouwen keek hij niet, en fuiven bezocht hij niet. Wij herinneren ons uit dit boek slechts een festijn waar San Martín aanwezig was: dat was het reeds genoemde feest dat Bolivar hem ter eer had doen aanrichten. Daar liep hij weg. Eer heeft hij niet gezocht en hoge posten wees hij van de hand. Toen hij het doen kon heeft hij in stede van een groot huis en verkwisting, een kleine woning gezocht en zijn tijd in ascese en studie doorgebracht. Daarom is hij de tegenstelling van vele krijgers van onze tijd, daarom bereikte hij meer, deed hij minder aan gewichtigdoenerij en is en blijft hij een voorbeeld voor alle tijden, en bovenal voor de tegenwoordige.

ARUBA.

LOTERIJ TEN BATE VAN DE SOCIEDAD BOLIVARIANA.

Brief van de Sociedad Bolivariana de Venezuela (centro principal) aan de Sociedad Bolivariana de Aruba.

Wij hebben het genoegen gehad uw geachte brief van de 14 dezer te ontvangen, welks belangrijke inhoud wij goede nota hebben genomen.

In de eerste plaats willen wij de Sociedad Bolivariana van Aruba in naam van de Sociedad Bolivariana van Venezuela gelukwensen met het behaalde succes in het verkrijgen van vergunning van het Gouvernement van Curaçao tot het uitgeven van loterijbiljetten ten bate van uw instituut. Dit is voor ons een zeer duidelijk bewijs van de grote hardnekkigheid en wilskracht door u ontplooid voor het doen verwezenlijke van zo'n mooi plan en van de edele geest van welgemeende medewerking waarmede u bijgestaan is geworden door Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao, die door deze mooie daad zich waardig heeft gemaakt van de waardering en sympathie, zowel van u als van ons.

Daar wij door middel van de pers dit feit met al zijn bizonderheden wensen te verkondigen, hetgeen ongetwijfeld zeer aangenaam zal weerklinken onder het Venezolaanse volk, gezien de hoge bolivariaanse gevoelens waarvan het bezield is, zouden wij het ten zeerste op prijs stellen, indien u ons van de nodige bizonderheden op de hoogte zou willen brengen, en wel betreffende de opbrengst welke de Sociedad Bolivariana van Aruba met deze loterij zal verkrijgen; of u vergunning heeft voor een of verschillende trekkingen en in het laatste geval, voor hoe lang en op welke voorwaarden. Hierdoor zouden wij het Venezolaans publiek een juiste indruk van de hele zaak kunnen geven en zodoende medewerken tot het maken van propaganda voor dit grootse plan.

Wij zijn u zeer erkentelijk voor uw vriendelijkheid ons het biljet No. 8388 behorende tot de trekking van 10 Juni e.k. als geschenk te sturen, en wij hopen innig dat u het gelukkig resultaat zal behalen, dat te verwachten is van de belangrijkheid van uw ondernomen werk, de toejuichenswaardige bescherming van het Gouvernement van Curaçao en het edele doel waarnaar u streeft.

Met gevoelens van hoogachting en sympathie enz.,

(w.g.) Elías Perez Sosa
Algemeen Secretaris.

Chris J. H. Engels' openbare Brief en de Heer G. Stampaert.

In „Suriname" van 27 Mei jl. schrijft de Vlaming G. Stampaert het volgende:

Mijn artikel „Een te vormen groep" in dit blad verschenen heeft de Heer C. J. H. Engels op Curaçao ertoe geleid een openbare brief aan „Neerlandia"*) te zenden.

Daar ik, sedert jaren, geen lid meer ben van Het Algemeen Nederlands Verbond en daar die „Openbare Brief" tot doel heeft inwendige quaesties dier vereniging te behandelen, was ik niet van plan op de brief van den Heer Engels in te gaan. Bij nadere overweging, na het redactioneel artikel „Ideaal en Verraad", dat in hetzelfde nummer van „Neerlandia" voorkomt, gelezen te hebben, meen ik, dat het misschien van belang zou kunnen zijn te zeggen waarom ik in hogervermeld artikel enkel gewag gemaakt heb van een economische samenwerking tussen Nederland en België.

Door het artikel „Ideaal en Verraad" heb ik inderdaad opnieuw de indruk gekregen, dat onze Nederlandse „stambroeders" maar heel oppervlakkig de Vlamingen kennen, dit niettegenstaande de historische, ethnologische, geestelijke en economische banden, welke Nederland met België verenigen.

Vlamingen, die zijn meestal zeer koppige mensen, die zich steeds hardnekkig aan bepaalde grond-principes vastklemmen. Van deze principes zijn vrijheid en trouwe vriendschap, die, waaraan zij het meest verkleefd zijn. Gaat men de geschiedenis van Vlaanderen na, dan bespeurt men dra, dat de Vlamingen steeds ten strijde getrokken zijn om moeilijk verworven rechten en vrijheden te behouden, maar nooit met het doel hun grondgebied te vergroten, overzeese bezittingen te veroveren en zelfs niet om economische voordelen te behalen.

Tegen welke vreemde mogendheden ook, die getracht hebben Vlaanderen te veroveren, zijn de Vlamingen in opstand gekomen en zijn zij er steeds in geslaagd, vroeg of laat, de hun opgelegde dwingelandij van zich af te schudden. Dit eeuwen lang strijden voor zijn vrijheid en onafhankelijkheid heeft gemaakt dat de Vlaming, boer of stedeling, arbeider of kapitalist, een zodanig karakter is gaan bezitten, waardoor diegenen, die hem maar zeer oppervlakkig kennen geneigd zijn, hem als een geboren opoorling te beschouwen met wie het zeer moeilijk, zo niet mogelijk, is op te schieten.

De liefde tot het Recht, de drang naar Vrijheid zitten de Vlamingen echt in het bloed zo dat waar zij ook bespeuren, dat Recht en Vrijheid vertrapt worden, zij zonder aarzelen in het strijdperk treden, zo nodig zelfs tegen hun beste vrienden.

Onder diegenen, waarvoor de Vlamingen steeds grote vriendschap gevoelden, bekleedden de Nederlanders een eerste plaats. Niet alleen omdat zij ons als „stambroeders" dicht verwant zijn maar ook omdat de Vlamingen meenden, dat hun noordenburen vele eigenschappen bezaten over eenkomende met eigen.

De vriendschap tussen Nederlanders en Vlamingen heeft echter, hoofdzakelijk in de laatste veertig jaren, vele aanvallen te doorstaan gehad is zo menigmaal verzwakt dat zij per slot rekening op haar grondvesten is gaan trillen.

Reeds toen ik als student medestreed in de Vlaamse beweging in België trof het ons pijnlijk hoe weinig wij in ons hardnekkig en weinig streven moreel door onze „stambroeders" gesteund werden, hoe weinig de Nederlanders beseften dat onze culturele strijd ook in hun voordeel kon zijn. Dit was echter nog niets in vergelijking tot de bejegening welke wij ondervingen na het einde van Wereldoorlog I. Toen de Vlamingen op moreel en materieel gebied versterkt uit de vierjarige strijd traden bespeurden zij, met een zekere ontsteltenis dat hun Nederlandse vrienden door, met Duitsland te koketteren op moreel en politiek gebied verder van ons verwijderd raakten.

Nu woedt echter Wereldoorlog II, waarin ook Nederland betrokken is.

Nu ook hebben onze „stambroeders" beseft aan welke zijde — van het grote Duitsland of van het kleine België — de ware vriendschap bestond.

Zowel voor de Nederlanders als voor de Vlamingen is de les duur betaald geweest en daarom moeten nu beide volken trachten de vroegere begane misstappen goed te maken door, na de oorlog, tot een nauwere en inniger samenwerking te komen. Door de ervaring na Wereldoorlog I bekomen, en daar wij weten dat er na het sluiten van de vrede veel zal verwezenlijken zijn met het oude Europa op poten te zetten bepleiten wij nu nogmaals, tot nut en heil der beide volken, en nauwe samenwerking — een sterk, krachtig economisch verbond — willen wij graag met Nederland een „mariage de raison" sluiten daar waar er voorlopig geen sprake meer kan zijn van „een mariage d'amour."

*) „Neerlandia" — Aprilnummer 1943.

G. Stampaert.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Za. en Zo.:

Telegram Afdeling:
5.6: Thomas; tel. 366, Amalia van Solmslaan.
6.6: Nukoop, tel. 832, Negropont 75A.
Shipping & Supplies: Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 20.
Scheepvaart Afdeling:
5.6: Pruis, tel. 299, Emmastad 14.
6.6: v.d. Harst, tel. 701, Emmastad 104.
Dok-afdeling: De Klerk, tel. 431 en Frins, tel. 330.

Aeroclub Curaçao: Woensdag 9 Juni as. zal de Heer Broekhuizen, radio-telegrafist K.L.M. voor onze leden een causerie houden over: „Het belang van de radio voor de burgerlijke luchtvaart"; Toegankelijk voor alle leden. Aanvang 20 uur in het repetitielocaal ten overzijde Club Asiento.

Sportclub „Asiento": Tennis: De [illegible] wedstrijden om de Venezuela-beker, welke door de C.S.C. worden georganiseerd, zullen ditmaal plaats hebben in de tweede helft van Juni. Opgave tot deelneming dient te geschieden bij een der leden van de tennis-commissie van Asiento of C.S.C. Sluiting der inschrijving is bepaald op 12 Juni.

Rijpere Jeugd: Zaterdag as. zal de Weleerwaarde Heer Dominee D. Mulder voor ons een lezing houden. Gewone tijd in ons clubgebouw. Tot Zaterdag.

Wekelijkse bridge-avond: De prijswinnaars van Dinsdag jl. waren: 1e prijs: Heer Karhof en Heer Bart; 2e prijs: Heer en Mevrouw Coppoolse; 3e prijs: Mevrouw Wiwel en Heer Muskens; slamprijs: Mevrouw Opschoor en Heer Schenk; boobyprijs: Heer Buytelaar en Heer De Jong.